

Appendix 2

Paulus De Kempenaer's poem to the anti-Catholic illustrated broadsheet *De Rhoemse Kercke* (1605)¹

- 1 Epicure u spott', Rabelais, Harlequin,
Zani noch Pantalon, oock t'ghelach Democrite, (Psalm. 1,1.)
V guychel-pijp Lucaen, t'ghedroom Artemidoors min,
Sotts, Marotts, nochs'ghecx sin,, als dier ooghe-spriete, (Hos. 9,7.8.)
Drijven hier lust in my, Daer ick me[t] sulck' verdriete
Aenschou den grouwel groot, die *Babel* van nieuws baert (Psalm 36.)
Door t'*Onghelooft* gantsch' blint, als die ghenoechte ... iete (Psalm 87.)
Was, door *Gods-Woort Son-licht*, elck nu soo lang verclaert, (Tit.2,18.2.)
Daerin ons thoont Sathan (als Siel-Moorder vermaert) (Sapien.2.24)
Sijns haedts, toren en grim, op t'hoogst gheclommen heden, (Apoc.12,12)
En hem te haesten seer (als diens Rijckx-eyndt vernaert) (Apoc.18,6.)
Om s'Werelts boosheyt groot, en ons Ondanckbaerheden (...12.)
Te loonen elcx naer weerd': Daer *Godts Gherechtigheden* (Iob 18,2)
Ghehingen sullen niet, datmen veracht sijn *Woort* (Sap 9.)
Dwelck Hemel en Aard schiep, en ons t'sijner eer' bracht voort. (Prov, 16.4.)
(Rom 9.17.) (Heb.2,10.)
- 2 Daerom (uyt met-lijden) ick Christelijck nu becoort, (Rom.11.14)
Siende soo menich mensch' eenvuldich gaen verloren (Actor.20,29)
Doer haren yver blint, int gracht liggen versmoort (Iudae 22,23.)
Sonder hulp' noch confoort,, door haer die *Babels-Toren* (Rom. 10.)
Veel hoogher als *Nimbroth*, t'herbouwen nemen voren, (Mat.15.14.)
Doch ydelijck, als blint: Siet soo bring' ick aen dach (Genes.11.)
Haer tot een opmerck claer, t'*Bedroch* des Hoops Gheschoren:
Op dat elck een mach sien haer Spoocken, weerd' ghelach, (Mat.5,16.)
En t'kinder poppen-spel, t'*Rhooms-Craem*, t'*Miracle* ghewach,
Dwelc haer Stuyt-vossen loos, ons van nieuws so hooch roemen, (Esaye 13,21)
En valsch' bedroch is maer, ghelijck men eertijts sach (Apoc. 18.) (Cantica 2.)
T'Slanghen gheutover jach, door des Moysis omcommen, (Esaye 10,10)
Bar-Iesus vol blintheyt, *Simon Magus* verstommen, (Exodi 7.)

¹ Paulus de Kempenaer (Brussels, ca. 1554 – Den Haag, 1618), poem in Dutch in 36 stanzas detailing the figures and practices depicted in the engraving *De Rhoemse Kercke*, 1605. The poem is printed from four plates and glued to the engraving; overall dimensions: 415 × 1445 mm. Museum Boijmans Van Beuningen, Rotterdam, inv. no. [BdH 24786 \(PK\)](#). The broadsheet in this museum is, to my knowledge, the only known complete surviving copy of *De Rhoemse Kercke*. – Ellipsis points are used when a part of the text is cut off or illegible.

En die snappent *seyd'-Waer*, ydel, *God* gheven d'eere? (Actorum 13.) (Actorum 16.)
Daerom oock d'Eselinn' weerspreect d'uytsinnich meere. (Numeri 22.)

- 3 V Mannen redelijck is bekent: Dat wel eere
Het spreek-woort was ghemeyn, dwelck al noch in swanc gaet: (Genesisin 6,5.)
Dat noyt dinghen soo goet (midts onsen aerdt boos seere)
Die niet sijn metter tijdt, verargert vroech oft laet,
Daaerom noyt Conincrijck, Landt, Ghemeent', Huys noch Staet (Deut.32.) (Psalm 106.)
Sijn bestandich in *Deucht* en voorspoedich lang' bleven, (2 Cor. 3,14./15.)
Daer van ons gheeft *Moyses* sulcken bescheyt en Raet
Door *Israhels* vervall, en haer ondanckbaer sneven, (Rom.11,20/21.)
Daer in wy noch blint haer, als Nacht-uylen sien sweven
En soecken den Mittach, hun soo claer opghegaen. (Heb.3.7.)
Dat waerlijck, die vreest *God*, wel mach schricken en beven,
Siende sulck oordeel groot, over haer al noch staen, (Marci 3,5./ende 16,14.)
En naer *Pauli* Raed-trouw': wanneer hem *God* spreect aen
T'zijner behoudeniss', wel toesien dat sijn herte (Mat.18.7.)
T'haer' versteent niet gelijc en werd' maer vlied' helsch'-smerte.
- 4 Want om dat *Israhel*, naer t'domme Calfs vees-perte,
Stout, hooch-moedich, verwaent (van *Gods* weldaden satt)
Werd' weeldich, vett en dick, en vaeghde uyt sijn herte (Deut.32,21)
Gods kennis, sijn Schepper, en Heyl-Rotssteen vergatt,
En door d'Afgoden vreemt. Velt-duyvels die hy aenbatt,
Wonn'int leste oock dat,, *Gods*-toren hem soo drouwde: (Mat.23,27)
Dat oock daer van d'*Hell'* alderdiepst werd' ghevat (Rom.11,17.)
Sijns Tempels grondt en Stadt,, uytgheroeyt hy aenschouwde. (Mat.16,18.)
Even alsoo oock nu; Die *God* in haer plaets bouwde, (2. Tim.1,10)
Eerst vroom, goet, yvrich seer, als *Paulus* dat verclaert, (Heb. 2.16.)
Sijn verlopen, godloos en satt, als 't Calf d'welck s[pou]wde (Phil.4.22.)
[1] Van de ... melcx overvloet, en haren Rotz-steen vermaert
CHRISTVS IESVS de Heer, die d'*Leven* door sijn *Doot* baert, (Rom. 16.17.)
Verydelt hebben gantsch', als *Israhel* vol en ront, (1. Cor.10,6.)
Danste om t'gulden Vee, en dat *Gods-Beelt*, vercont. (Psal.106,19) (2.Cor.4,4.)
- 5 Daerom oock *God* verclaert door *Esaiæ* mont (Esaye 28,7.)
[2] Tot dees' Propheten dull' en Priesters droncken t'samen,
Als die met Dood en *Hell'* maecken een vast Verbont, (Hesech.16.)
Logenen haer toevlucht als Houren sonder schamen (Ierem.23.)
Haer schand' ontblooten elck: Dat hy sijn lippen pramen
Sal tot spott over haer, sulcke uytsinnicheden (2.Pet.2.16.)
Openbaren elck een, daer sy den Slotel namen (Hosae 2.)
Der Wetenschap Hemelsch', selfs niet wilden intreden, (Mat.23,13) (Lucae 11,52)
En die het daden recht, verhinderden: Wee heden (Mat.23.)
Sy u ghy Herders blint, die t'blint leydt inden gracht

- [3] [4]** Christus die Mitdachs-Sonn', door uwe duysterheden
Soeckt te bedecken valsch', Te recht werd' hier bedacht: (Apoc.1.16.)
Met eenen Lier omgort, blint, bedelaer weerd't veracht,
Die sijner Proyen-valck looslijck wist uyt te schicken, (Iob 32,59.)
Daer over men in t'gouwt en t'silver hem siet blicken. (Apoc.17.4.)
- 6 Van den *Soon des Verderfs* spreek ick, diens oog' micken (2.Tess.2,3.)
Men sach op ghelt en goet, en niet op *Christi* Rijcke (Lucae 4.)
Needrich, daer van eerst hy was Herder tot verquicken (Mat.23.12.)
Van s'Heeren Kudde slecht: Maer naer door s'Moorts *practijcke*, (Philip.2.)
GROOT BISSCHOP *boven all*, sijn ghesellen *hem ghelijcke* (Ioan.21,15.)
Nu *Pauws te Room gheroemt*, die doo[r] sijn loose treken, (Dan.11,36) (Lucae 22,24)
De *Coningen* verblint, *Keysers* treed' int slijcke, (Apoc.13,11.)
Als die Heerscht over haer, in *Barbaros* ghebleken; (Apoc.17,18)
Die hy heeft by een *Draeck* en *Basiliscq*, gheleken. (Psal.91,13.)
Die selfs veel erger was, van *Gregorio* verclaert, (2. Timoth.3.)
D'Antichrists Voorlooper: als diemen den *Draeck* steken (1.Ioan.2,18)
En spotten siet met elck, daer den *Vorsch* boog' hy baert, (Mat.1,24.5)
En raect al wat wil hy. Eerst *d'Affgodery* vermaert (Daniel 5,19)
[5] Door *Cass-boefs*, *Muylstooters*, voert in *t'Ghemeente-slecht* (Esaiae 63,16)
Der *Sancten-aenroeping'* oock buyten *Gas woort* t'onrech. (Lucae 4,8.)
- 7 Och wat sietmen niet hier in dees' Kerck-averecht
Vyt *Babilons* Steen-hoop van nieuws weer opgebouwt,
[6] Daer desen *Anthi-Christ* naer *Daniels* woort niet slecht
Ging' maecken uyt *Broot God*, daer van sijn *Vaders ouwt* (Apoc.18,13)
Noyt ghedroomt hebben voer, die hy verciert met gouwt (Dan.11,37)
En doet aenbeden elck, Seght t'sijn *Christi* lichame
Dwelck voor ons sonden hy, gheoffert heeft aen t'hout: (Heb.8,24./25, ende 10,/9.10.1...13 /
ende 9.)
Eens voor all, segt *Paulus* den *Vader* ghenoechsame
T'onser versoening ... Ey Bouf, weerd ee[w]ich blame,
Die om dees' loghe... valsch', te maecken waer-schijnlijcke, (Tessal.2,9.)
Teghens *Gods-woort* Sonn'-claer, O Achemist van fame! (Mat.26,26/27.)
Overstelt in *d'Oubly*... vleesch' en bloet menschelijcke:
Daer *Christi Testament* int *Nachtmael* autentijcque, (2.Co.11,23/24.25.)
Onder ghestalten *Twee* doort *Gheloof*, uytdeylt crachtich
Sijn lichaem naerden *Gheest*, en de *Siel'* spijs't warachtich. (Ioan.6,63.)
- 8 Van hier Cramer spott weerd't, die bloot u schand verachtich
Daer uwen Apen-aers, int duyster men sach blicken
Door d'lichten uws sots-cap, t'samen ghelapt heel prachtich,
Ghelijck is uwe *Miss'*, en s'*Gods* alleen inslicken,
Daer uwe Schapen hongrich, naer-gapen, sonder bicken,
Als die bespottet haer: Ghelijck oft een *Herder-Sott*,

Sijn cudd' bracht voor een weyd' ghesloten, elck toe-knicken
Deed' t'graesken claver-groen, t'val-brugsken hiel in slott,
En in plaets van haer t'voen, ging' op sijn fluytken bott
Spelen een deunken cleyn, dat haer verheugde al,
En seyde daer nae: Gaet hen, comt morghen weder tott
My uwen Herder trouw', daer ick u soo voen sal.
O menschen blint verleyt! die om dat *Guychel-spel* mal (Apoc.19,20)
T'hanthaven, stelt in roer, de heele Werelt heden, (Apoc.16,14)
Werd *Symons Toovery* gheringer ding beleden? (Actor.8,9.)

- 9 Siet hier d'Heer *Wybisschop*, door sijns Brils duysterheden,
[7] Sterr'-ooghen inden Back, als een recht Tooveraer: (Esaiae 42,18/19.)
Om d'water (goet als quaet) naer s'Haspels cracht en reden,
Te besweren, alsoo: dat het werd s'Duvels ghevaer, (Marci 9,49/50)
Verdrijff' spooch en nacht-gheest, en naer dat elck Sanct plaegt swaer, (Rom.14,20)
Heyl' yders gebrec groot, daer toe van Was mē bouwen,
Moet elck sijn lith gheraect; oock t'schantlijck gewijt daer:
[8] Ia, s'Peerts, Osch', Koey en Calff, op-offeren met vertrouwen.
Sinct *loos tē Hoey'* goet knecht, helpt haest d'onvruchtbaer vrouwen.
Sinct *Adriaen* verlengt d'leven als den stercken. (Apoc.18,13)
Sancte DIGNE t'Dulle maeckt los van bandt en touwen.
Sinct *Antonis* goet, helpt menich ongantsch' Vercken:
Daer over men satt' hier, doll' ende voll' can mercken (Tit.1,7.8.9)
Houren en Bouven t'saem, die dees Craemry loos drijven (Actor.19,24/25)
Doort Ghemeent Esel-bott in Rijckdom sy beclijven.

A

- 10 Tot des *Doops Sacrament* (ons Christo in te lijven) (Galat.3,27)
Bruyckt *Johan* water clær: Daer *God* en *Gheest* ghetuyght (Ephes.5,26)
[9] Van sijnen *Soon'* ons *Soen*: dwelck men *Philips* siet stijven
Over des Moors Reyning'. D'Heer Bisschop dit nu buyght, (Hese.36,25)
En ghelijck de Spinwebb' uyt een Roos' t'venijn suyght, (Marci.1,10)
Soo sweert hy uyt t'kint hier den Duvel als beseten, (1 Ioan.5,8.)
Daert *God* aenneempt voor goet: Soo d'eerst Dooper ghetuyght (2.Cor.5,19)
Daer in s'moers buyck hy jught,, soo naers s'Heylants secreten, (Actor.8,38.)
Oock bruyckt hy oly, sout en speecksel, weert verweten, (1.Cor.7,14.)
Als buyten *Gods* bevel, van ydel menschen vonden. (Mat.3,3.)
T'Vormsel als Sacrament uyt d'Oly-pott ghespleten. (Actor.2,39.) (Luc.1,44.)
Ghesmeert op t'kint nu oudt seven jaer, vast ghebonden (Mat.15,9.)
[10] Verandert werd daer naer (doer brandt des Doucx omwonden)
In d'*Asch* en d'*Oly Cruys*, als des *Vastens* begin: (Rom.8,29.)
[11] Herder der Schapen dom, t'*Cruys* heeft wat anders in. (Esa.48,10.) (Luc.9,23.)

- 11 Daerom oock weerdt bespot, 'en boos is uwen sin: (Mat.16,19)
Daer (onder t'dexel ghy, van Christi macht ghegeven (Ioan.20,23)
[12] Aen sijn Apostelen: Seggende wat elck bin',
En ontbindt opder aerden, is sulck in hemel bleven) (Psalm 32,5.)
Hebt inghevoert *d'Oorbiecht'*, elcx sond' (hoe groot) vergheven: (Mat.10.)
(Niet naer Christi meyning', door sijns Woordts verconden) (Mar.16,15)
Maer d'ydel eyghen macht, als selfs sondich vol sneven: (Heb.7,26.)
Op dat mocht ghy elcx hert, gedacht, en secreet gronden, (2.Tim.3,6.)
[13] En alsoo op u duymken draeyen s'Werelts ronden,
Daer doer ghy nu meer stout, hier oprecht *d'Ydel Cruys* (1.Cor.1,17.)
Des *Afflaets*; uytputting' der borsen diepste gronden (Apoc.11,8.)
Dwelck u Penitenciers oock voerdraghen confuys (Luc.3,8.)
[16] En als beschaemt vermomt, toetreden t'soet gheruys
ALLELVA haer troost, t'hooren *Maegt-leenen Miße*
Daer elck kent de syne, als Bouven, Houren wisse. (Ose.4,14.)
- 12 **[14]** Ey lieve siet doch nu, Wat hier voor eenen dissche
Den Weerdt vermomt en stom, syn gasten int vasten dect (Esa.58,3.)
Daer elck den Broodt-Godt hy gheeft, maer sy slaen misse
S'wijns dranck, door hem alleen reyn uyten Kelck gheleck[t]
[15] En soo yemant van hen tot drincken werdt verweckt,
Den Wijn daer by mach hy als simpel dranck toetreden:
Want den Kelck die *Christus*, neffens t'Broot elck toereck[t] (Mat.26,27.)
Deess' Sacrament-schenders hebben valsch' af-ghesneden (Deut.4,2.)
Ondert' decksel spottis: Dat leecken ghebaert heden, (Galat.1,8.)
Den Wijn verkeert in t'bloet, naer deess' cael-muyls Sot... pratē, (Prov.20,6.)
Soud' by ghevall' ghestort op d'aerd' werden vertreden (Ierem.10.)
Als eenen laster groot: Maer daer Ratten op aten (Baruch 6,19)
Haeren broot-Godt machtloos, sweghen sy als verwaten. (Philip.3,19.)
Rechtelijck dan d'mest-Vercken (in plaetsch' van *d'Lam Gods-beelt*) (Hese.13,18)
Wert sulck *Passy-prekers*, int Snoucx-hoof, toegestelt.
- 13 **[17]** Maer wat drijft nu niet hier voor een meerder ghewelt,
SYMONY' t'*Grouwel-Beelt*, een ouw' Toovrers ghelijcke, (Act.8,18.)
Die s'*Pauws* groot *Bulle-Craem* Regeert en is verselt? (Collos.13,5.)
Met Voll-Macht en Hooch-Moet, Zeven-armich ghelt-rijcke (Nahum 3,4)
S'Ontfangt, grijpt, en grauwelt, worpt int sack ongrondlijcke, (Mich.3,11.)
Pact vuysten-voll, heyscht meer, strijckt al wech wat comt voren, (Luc.4,6.)
Als wutende, raest, doll': om s'*Camers-Recht* ghelijcke (Rom.1,30.)
T'Radt d'welck altoos loopt om) te meeren, vack en toren, (Prov.27,20) (Hese.22,25)
Te vullen met gelt en goet, daer in men satt siet smoren (Iere.22,13.)
Sijn' Heylicheyt Aerds-God, verblint, vett, dick, gheswollen, (Eccles.6,9.)
Soo dat onbereurlijck t'vat-leeg' int Stoel vercoren (2.Thes.2)
Sitt als ...: doch ... -vossen: (...)

Op dat sijn Dochters-Oogte vermeer' en hem toerollen (Iob 15,27.)
S'werelts Rijckdommen all: daer toe wel stoffeert hy (Sir.21,17.)
Als *Cramer en Grossier*, sijn winckels aen alle sy. (Mat.21,12)

- 14 Eerstlijck siet ghy hier *T'Vage-Vier* en daer by (Apoc.15,13) (2.Cor.5,21.)
Eene *Siele* onvry,, beyd' haer handen op steken: (Heb.9,14.)
Op dat sy werdt verlost uytter pijn, ghelijck hy, (1.Ioan.1,7.)
Die *Afflaet van Sond'* gheeft, dat rhoempt, naer elcx ghebreken, (Rom.8,30.)
Dwelck hem *Voldoening'* ons, *Eygen-Verdienst*, doet preken, (Ioan 9,4.)
Daer als *Radamanthus* sijn Ghericht werdt betracht. (Galat.3,5.) (Lucae 13,24)
Oft schoon *Twee Wegē* maer, *Hemel en Aerd'* (Daer uyt weken (Rom.3,24)
Noyt menschen goet noch quaet, Als *Abraham* dat claer saght (Iob 10,21.)
Tot den Rijcken verdoemt, *Lasarus* in rust bracht) (Eccles.9,10.)
God voorstelt in sijn Woordt: Den *Pauws* God op Aerd' heden, (Psal.89,49.)
Die all doet wat wilt hy (Die *Waerheyt* ongheacht,) (Mat.7,13.) (2.Thes.2.)
Oock *Christi* bloet voll-cracht,, en ons *Reyning* beleden,
Onaengesien, vont noch de *Derde*, om deess' reden: (Iere.23,14.) (1. Ioan.1,7.)
Dat s'*Vage-Viers gheroock* quaem' in sijn *Koken-Schouwe*, (Prov.30.15)
En dat met haer ghevaegt werd' *Beurs* van Man en Vrouwe. (1.Tim.3,3.) (Prov.6,21.)
- 15 Want dat is den *Grondt-steen*, daer op ick mijn KERCK bouwe (Act.19,24./ende 24,26.)
Teghens welcke, nouwe, Ketter noch Poort der Hellen
Sullen vermoghen yet, Seght d'*Heylich-Vaer*, die houwe (Mat.26,14)
Pieters-Slotels riem-vast: Ey lieve wilt nu tellen (Apoc.18,7.)
Hoe velerley' Craemry SYMONY compt voort-stellen: (Lucae 16,14)
D'overschot haers goets Wercx legt elck hier veyl om ghelt, (Mat.10,8.)
Eygen-verdienst, *Afflaet*, *Oirlof t'sondigen* gellen, (Ierem.8,10) (Galat.2,16.)
Toelating' der Boosheyt, s' *Quaets gehingen* ghespelt, (Hese 13,18.)
Geschreven, besegelt met Loot, Wass root, geel, groen als t'velt; (Ioan.14,5.)
Iae s'*Pauws-Pantoffels-cuβ* veylt sy aen elck en d'eene, (Apoc.17,3.)
Abts-Mutsen wit viercant, *T'Bisschops-horents* ghewelt, (Osae 4,2.)
S'Cardinaels-hoet t'bloedtbeelt, Salf, Oly-potts, d'Lam cleene, (4. Esdrae 16, 51.)
Staven ghecruyst, gecrolt, en voor haer legt ghemeene
Allerley Sonden Tax: Soo dat gheen Quaet bedreven (Esaye 5,20./23)
Noyt en was soo groot of t'wert hier om ghelt vergheven.
- 16 T'vet *Winckel-wijff* ghenaeemt *By-Gelooff'* hier neven,
[18] Heeft veyl *Clocken* ghedoopt met namen Christelijck,
Cruycen ghewijt van Goudt die als heylich verheven
Worden, daer t'rechte CRUYS men acht veel min als t'slijck, (Galat.5,24.)
D'*Mis-gewaet*, *Priesters-salf'*, *Kelc*, *Broodt-God*, d'*Aerd'-heylich*, d'*lijck*, (Apoca.18.)
Wij-water, t'*was-dach-licht*, *Pater-noster*, *Brevier*, (Baruch 6,18)
Bullen om te'ten Vleysch' inden Vasten, oock t'*Hyljck*,(1.Timo.4,3)
Gheven duysenden t'siaers, ghelijck t'*Houren-toelaet* doet hier.
Beneficien veel', *Prebend'*, *Cappellry* s'ghelts swier, (Daniel 11,/39.)

Canonick, Monick, Paep, Coster en Parochiaen

Wuelen hier over hoop als t'Garen-merchts doll'-getier, (Lucae 4.)
Broer Hayr-sack met t'Proces in t'Geestelijck-Hof belae
Sietmen hier als een Quack achter d'Heer *Prioor* staen,
Die (als een muschken cleyn) dingt hier een Groot 'Abdye, (Mat.23,11.)
Die hem d'Heer *Gardiaen* onder-coopt door envye. (Luc.22,28.)

- 17 *T'Miraeckel-Craem* gheroempt, verciert aen elcke sije (2.Thes.2,9.)
[19] [20] Tot eer' van *Marye*, thoont haer *Beelt* meer verheven
Als *Christus Godes Soon*, die hier noch laeg' houdt sije; (Ioan.5,23.)
Als oft hy een kindt-cleyn waer, die sijn *Vaer* sidt neven (Lucae 1,80.)
Ter Rechter-handt heerlijk, alle Macht is ghegeven (Psalm.2.)
In Hemel en Aerd' beyd': Om ons te helpen t'samen, (Ephes.1,20.)
Vyt noodt, quael', en sieckt' groot: lae t'dootlijck en t'helsch' sneven, (Mat.28,18)
Seggende: Compt tot my alle die u voelt pramen (Psalm 8,7.)
Doer last oft lading' swaer, ick (sonder yemants ramen) (Hese.20;32)
Verlichten sal u haest, Roept my aen inden noodt: (Mat.11,28.)
Eere sal gheschien my, Tot noch toe in mijn Namen (Rom.11,34)
Hebt niet ghebeden ghy, bidt ghy vercrijght, alsoot(Psal.50,15.) (Ioan.16,23)
Blijckt aen al wat daer leeft, door mijn weldaden groot: (Ioan.5,21.)
Soo roept (seg ick) Godts-Soon' beyd tot jong' en ouwe, (Esaye 42,8.)
En niet: Soeckt *Heyl* oft *hulp'* (buyten my) *Af-Godts grouwe*. (Exodi 20,3.)
- 18 Ghy menschen Christelijck, weet dat onse lieve *Vrouwe*,
Wanneer haer d'Inghel bracht die bood-schap wonderbaer: (Lucae 1,30.)
Dat over haer *Gods-Gheest*, en d'*Alderhoogst'* crachts schauwe
Soud' comen t'onsen troost, Als die *Gods-Soon* baerd' naer, (Psalm 2,7.)
Genade vindt voor *God*, soo d'Inghels woordt luydt-claer,
Als sijn *Creatuer* maer,, en Dienst-maeght needrich seere, (Ioan.5,23.)
Dier Siel hem verhooght, *Salich-maecker* van haer, (Luc.1.46.)
Noempt soo wel als wy, hem gheeft in allen d'eere. (Philip.2,11.)
En oock is bekendt u: Dat als *Christus* de Heere
In t'*Galileess'-Cana* d'Echt-feest doeur vreught uyt-breyde, (Ioan.2,3.)
Sijn *Miracle* eerst thoont, van Water Wijn goet seere
Maeckende (als te voer sijn Moer becommert seyde:
Soon daer is gheenem Wijn) hy haer sulck' *Pael* bereyde, (Ioan.2,11.)
In die macht hem eygen, als oock doen hem socht sy: (Luc.2,12.)
Die haer *Miracle-Beelt*, bethoont *Af-godery*. (Actor.4,12.) (1.Tim.2,5.)

B.

- 19 Want alsoo van doen aen wel wist en voor-sach hy:
Dat (om t'groot-werck ghewracht doer sulck vatt uytvercoren,
Ghelijck naer *Moysi* doot) Satan d'*Af-godery* (Iudae 9.)
T'hooch' mocht drijvè daer naer, quam hy sulck' grouwel voren,

Want het was *God* ghenoech: Dat uyt een *Maeght* gheboren (Esaye 7,14.)
(Miracle alder-groost) was den *Heyl-landt* ghetrouwe,
Daer sonder vrouw' en man eewich waren verloren: (Heb.2,14.)
Siet soo leest men oock niet, dat oyt ons'lieve-*Vrouwe*
Eyghen Miracle daed': Verre dat sy nouwe (Ioan.5,19.)
(Oft schoon meer verheerlijckt is haer siel opghetoghen)
Werck' sulcke wonder-daet, als ick met grooten grouwe, (Ephes.2,3.)
Doert *Ongheleof* gantsch' blint (daer doer crachtich is [I]oghen) (2.Thes.2,9.)
Satan sien baren nu, en die Wijst' oock bedroghen: (Esaye 63,16)
Dewijl' de Schrift seght claer: Dat *Abraham* van ons niet (Apoc.21,23.)
Weet, noch ons oock *Isaac* kent, daer d'*Heer* alleen siet. (Gene.16,...) (Prov. 15,...) (Psa.115,12)

- 20 Naer d'ouwt spreec-woort niet slecht: maer cloeck in sijn bediet,
En corrigeert dan niet,, (om een deel Bels-buycken) (Dan.1,5.6.)
Te houden in haer lust, *T'Magnificat* d'loff-liedt, (Luc.1,46.)
Dwelck Marie deel-maeght deed' haer hert ontpluycken
Als eene Roof' voor God, verr' dat sulck' ydel struycken
Schoten uyt haer ghedacht, die haer Soon, God, en Heere
Sochten doer verwaenthey, sijnen Schepter t'ontfuycken, (Psalm 45,7.)
Ghelijck ghy lasteraers dat voergeeft godloos seere,
En haer (soo doende) steelt haer ghelooff', deught en eere:
Om dat u Koken ghy (als rechte *Baals*-Papen,) (1.Reg.18,/19.)
Die alleen dient *t'Broodt God*, soud' stofferen meere,
En in uwen lust aertsch' swieren als domme Apen. (Philip.3,19.)
Soo ghy aenschouwers siet, dat hier deess' Coop-mansknapen, (Zephan.1,9)
Doer haren handel loos en 't bedroch d'welck sy drijven, (2.Pet.2,12.)
Van den Boer krijghen d'Haen, t'gelt en beurss' vande wijven.
- 21 Soude ick wijder hier doer pen en ynckt beschrijven
Wat meer in *Beth-aven* voor ydelhey omgaet, (Osae 4,15.)
En al die Cramery diemen daer veylt om schijven
Te brenghen inde Cass' die altijt open staet, (Prov.30,15)
Nauw' wist ick tot t'papier (daertoe nood-wendich) raet,
Ghelijcke-wel moet ick in t'grof, van al deess' beelden (Esaye 46.)
D'oorsoeck' voer aengeroert, uyt-drucken: Leeghey-quaet (Hese.16,49)
S'broots-satt, Vleysch-lust, Onmaet, die Sodom int vier stelden, (Apoc.11,8.)
Waren t'begin daer van, naer T'Chronijck en Gods melden,
Als die thoonen t'verval van d'eerste Kercke vroom (Actor.4,32)
Doer d'Apostels ghebouwt, en haer navolgend' helden (1 Ioan.2,18)
Teghen den *Anti-Christ*, die nu hoogst sidt tot *Room*: (2 Thessal.2.)
Daer hy met logens cracht den Dorren *Miracle-boom* (4 Esdrae 4,7) (Rom.1,14.)
Vast begiet en ommist, meynt hy sal van nieuws groeyen, (Apoc.11,8.)
[O] lae, soo't u Sodoms-poot' kan doer sulck' een bespoeyen? (Esaye 14,19)

- 22 Te recht van Babel-boos wy (verlicht) u verfoeyen,(Deut.32,32)
Vw's booms vruchten grouw'lijck Sodoms-asch'-appels maer (Sapi.10,7.)
(Hoewel int aensien schoon, als t'granaet schijnen gloeyen) (Iere.50,38)
Verworpen, oock t'ghepoch uwer Miraclen, daer (Psalm 115./ende 16,20.)
Wy die weten t'sijn valsch', naer Gods leering' Sonn-claer,
En u Af-goden niets, u offren en ghebeden (Apoc.19,10) (Deut.32,16)
Daer over ghedaen godloos: lae Duvels grouwel swaer (1.Cor.12,9.)
Die niet ghemeyns een hayr,, hebben met Gods geest heden (1.Timot.4.)
Als die tegens sijn' will', ghebott, en moghentheden (Heb.2,4.5.)
Gheschieden bedrieglijck, naer Satans boosheyts macht, (2.Thessal.2.)
Die door u ongheloof en d'onghehoorsaemheden: (Rom.1.18.)
(Als die wijckt den Heyl-landt) werckt naer u blintheyts crac[ht] (Esaye 43,8.)
Die God versterckt in u: Om dat ghy loghens acht (Ephes.2,2.)
Meer als Waerheydt trouw', liever hebt t'syn bedrogen (Ierem.5,31/ende 7,4.)
Van u Leydtslieden blint, als door Gods gheest bewoghen.
- 23 Die Christus alleenlijck (naer dat hy opghetoghen (Actor.1,2.)
Was inde hoogste plaets, naer sijn beloft' trouwelijck, (Apoc.2, ende 3)
Ons heeft ghesonden hier: Willende dat ghebogen (Ioan.6,16./ende 20,22.)
Aller ghemeynsten ooren sijn naer s'Geests stemm' godlijck:
Als die Regeert doer hem hier beneden sijn Rijck) (Actorum 2.)
En niet doer *Mariam*, Sancten oft Sanctinnen: (Prov,8.)
Dier lichamen all (op weynich nae) int slijck (Apoc.20,13)
Alnoch bestaen ghelijck,, in hoop dies daeghs te winnen; (Ioan.6,40.)
Soo dat verdooft sijn wijt, en als berooft van sinnen, (Psalm 36,) (Daniel 6,27)
Die hier buyten winnen,, meynen hulp oft bystant: (Deut.32,20)
Maer sijn *Saul* ghelijck, die eyntlijck moest bevinnen (1.Sam.28,/7.)
Dat sijnen Raedt-slach boos hem gantsch' niet en help want
Die Miraclen int graf soeckt eenen boom dorr' plant (Psalm 6,6.)
Die g'neen vruchten voort bringt, Soo oock in daerd' onreyne (Lucae 24,5.)
(Hoe diep men graeft) ontspringt, gheen levende fonteyne. (Ierem.2,13./ende 17,13.)
- 24 Daerom' oft schoon thoont ghy (doer ghetuyghen certeyne)
V Mirakel-pleyne,, als t'velt ghedeckt met coren:
Soo en can (naer Gods woort) u niet verstrecken eyne (1.Cor.8,4.)
Ter Salicheyt: dewijl' sy t'rechte padt niet sporen, (Mat.24,23)
Maer leyden van Christo: daer doch des Vaders toren (Deut.13.) (Ioan 3,18.)
Blijft over alle die, in syn Soon niet ghelooven, (1.Cor.16,22.)
Hem syn ongehoorsaem: ghelijck ghy dootd gheboren
Hier in erchijnt waerlick: als die hem syn eer rooven, (Job28,13.)
Doer d'Ongherechtigheyt, de waerheydt wilt verdooven (Rom.1,18)
En onderhouden heel, als Josephs Broeders quaet, (Gene.37,11)
Christi Grafts-zeghelaers, rechte ydel-schooven: (Mat.27,66.)
Die oft schoon dan segt ghy: Wy hebben Heer op u straet (Mat.7,22.)

Ghedroncken, ghegeten, ghehoort u leer' en Raedt,
Ghepropheteert door u, wonderen ghedaen niet cleene:
All strecken salt niet u, als dyer hy kent gheene.

- 25 Hier siet ghy nu de *Choor'*, afgesondert alleene ([Ex]od.26,31)
Als d'ouw' Huts-heylichste, die Christus ghemeen daer, ([E]phes.2,14.)
Mits t'schuts wech-nemē, maect, als sijns vleyschs en bloets reene, ([Io]b.9,11.)
Daerdoer hy tradt voor ons int Hemelsch hutt' daer naer,
Daeraen men claerlijck merckt: Dat *Papen-Apen* maer ([Esa]ye 57,10)
D'ouw' weth ghecontrefeyt hebben in all'haer daden, (...10,1,7)
D'licht claer met schaduwen bedeckt valschlijck voerwaer:
Maer waerom mijn lieve? Omdat (sy luy) beladen
Sochten slevens-ghemack, en haren lust te saden, (...2,11.)
Doer t'ghemeents sweet en bloet, daerom vercoren sy: (...)
Niet des nieuws Testaments Dienaers Ampt, wel beraden, (...)
Die (alst blijckt in *Paulo*) oock arbeyden daer by: (...20,34.)
Maer *Aarons* en *Levi Thienden*, schott en lott vry, (...7,5.)
Daer doer sy vett en rond elck hier int stall' uyt-schreeuwen (...68,31.)
[21] Haer Miss' van *Requiem*, luy, satt, als ...ovens geeuwen.
- 26 Van den thoon hier het loon, mē uyt-deylt als t'proy-leeuwen ([M]ich. 3,11.)
Oock t'knorren, t'kabbeeuwen,, als men hen dien gheeft cleyn, (... 25)
Daer sy wenschen het ghelt in haer slippen t'sien sneeuwen, ([Ier]em. 8,10)
Als *Danae Copp-lerss'* dat viel int schoot vileyn.
Daerom *d'Mis-offer* hier men waer-neempt als certeyn.
[22] Lijck, noch uyt-vaert versuympt; insonderheyte des Rijcken, (...22)
Als dier besitting', *Pitans* en *Rent'* niet cleyn, (Mat. 8,29.)
T'Convent, Kerck' en Cappell' gheduerich vervrolijcken:
Pieters Patrimony vergroot' in alle wijcken: (Mat. 1...9.)
Daer *Coninghen* verblint, doer *Paws* en voss'-stert loos: ([Can]tic ...,15)
Ghelijck dat thoond' *Pepin*, en ander syns ghelijcken, ([A]poc. ...,2.)
Gaven als melck-koeyen; uyt vrees' dat sy altoos (...)
Naer deser bouwen droom, int *Vaeg-vier* als t'houwt-voos,
Tot dat sy werden reyn, moesten liggen branden:
Daer toe men vant *d'Siel-Miss'*, *t'Sonds-aff-laet* volle manden.
- 27 Wat loosheyte en bedroch hier op in alle landen ([D]aniel 12.)
Deess' bouwen dobbel-schalck hebben valsch'lijck bedacht: (... 6 ende/ 14,14. ende/23,24.)
Op dat sy op dit *Witt* alle oog' en verstanden
Ruckten, en van sulck' *Boom* pluckten haers levens macht, (... Mach.12...)
Thoonen haer Spookeryen van *Bern'*, en ander lacht.
[23] Haer Bite-baus by nacht,, daer doer *Beed'-vaert* werd vonden. (Mat.23,14/23)
D'Jaer-gety, *d'Siel-Aelmoess'*, *t'Voer-bid'*, *Aller-heylighen* macht,
Haer *Reliquien* cracht,, in beenen van Catt' en Honden. (Psalm 96,5.)
Soo dat int *Pantheon* noyt soo veel Af-godts stonden (...15,4.)

[24] Alsmen vint nu ter tijt in een Choor' oft Cappelle.

Sinct *Francois*, meest heylich, ontfangt hier sijn vijf wonden, (Coll.2,18.)

Daer hem op trock s'Cruys-geest tot een flesch' Muscadelle, (Gal. 6,17.)

Doer welcker cracht ontsteken, hy soo gloeyt, dat sijn celle (...Cor 4,10.)

Brande als een' Helle,, doen hy sprack met sijn *Clere*, (...16,17)

En der *Accijsen*-Stadt goot water en deed' were.

C.

28 Daerom sijn Broerkens hier comen met grooten gere

En Cruycen veel belaeen; maer die vrolick sy draghen, (1.Cor.1,18.)

Singende, clingende, als diet Lijck weynich dere, (Philip.3,18.)

Midts het goet Testament, d'welck sy t'Convent voersagen. (2.Tessal.3,8)

Die Susterkens oock licht haer spin-rocx-last hier dragen,

Versekert van t'pitans, en Renten onsterflijcke:

Soo dat *Gaudeamus* sy moghen op goey daghen (Sira.27,14)

Singhen met behaghen,, t'geboort', t'houwen, en d'lijcke,

(Hoet gaet) t'is altoos winst' en vo[or]-deel het Gheestlijcke:

Daerom oock noyt Coop-lie [...] (1Ioan,2,16.)

Dat haer de Coop-manschap werd betaelt rijckelijcke, (Apoc.10,11)

En hen al evenwel de self' is eyghen bleven. (Sira.37,13)

[25] Gelijkckmen voert t'*Cust-peys* deess' bott-muyls gelt siet geven, (Marci 9,50.)

T'zoen der Relicquen loont, oock t'*Sacraments* aenschouwen

Werd' betaelt duysentmael, geleverd mans noch vrouwen.

29 Gheen wonder is het dan: Datmen hier wacht siet houwen. (Hese.2,6.)

Deess' Spring-haens Cap-gecroont, als Schorpioens mordadich, (Apoca.9.)

En soo yemant vernaert haer Winckels, met vergrouwen (Esa.32,6.7)

Schreeuwen als beseten van s'gelts-Duvel beladich: (Mat.23,24)

Dewijl t'*Grauw-gecapt'* oyt (oft schoon t'gelt scheē versmadich) (Esaye 59.5.)

Was geytsiger, meer eerds, als in Persen d'Honts-mieren: (2.Pet.2,3.)

Behalven d'nieuwt Ghebroedt, meer godloos en verradich, (2.Cor.2,17.)

Die wy uyt des Draecx-muyt, oock d'Beests, s'valschs Propheets tieren, (Apoc.16,13) (1.Thess.2,3)

(Esaye.29,13) (2.Cor.6,14.)

Horen als t'vorsch-gequeeck', rechte Padd'-sacx gieren:

T'van *Jesu-wyt* meyn ick. Die Cooplie auctentijcke,

Dier Gheest helsch-Duvels, doet Teyckens, ontsteect vieren (Apoc.18,11./ende 11,18.)

Des Twists, s'Werelt verderf', t'rechte Quintessentijcque

Aller ghebroetselen Paaps, daer sonder viel s'*Pauws* rijcke; (Philip.1,15./ende 2,15.)

Als d'leste handt-geweer, daer doer hy metter macht (Esaye 59,3.)

Sijn Bull-craem en leering', moortlijck, t'hanthaven tracht. (Rom.3,13.) (Psalm 59,8.)

30 Daerover men oock siet dit boos Cayms-geslacht (Iudae 11.)

Aenwenden all syn macht,, geest, vernuft en practijcken: (3.Ioan.3,12)

Op dat d'*Ouw*t-Babilon met d'*Nieuw*t weer in haer cracht, (Apoc.13,11/ende 19,20.)

Sy over d'Aerde rondt mochten haer Recht-snoer strijcken,
Haer *Vijfste-Monarchy'* toebuyghen alle Rijcken (Lucae 4.)
Die sy hun (verwaent-sott, buyten Gods woort) toeschrijven, (Daniel 2,43)
En daer toe in *Japan, Goa* en *Molucx* wijcken, (Esaye 10,13) (Apoc.18,7.)
Oock hier vergaren Schatt, geytsch', een coop-handels drijven. (Mat.10,9.)
De heele *Christenheyt* beroeren, haedt-nijdt stijven, (Iere.17,11.)
Princen en Coninghen in haer tweedrachten voeden, (Esaye 46,8.)
Hen Raeden tot den Crygh' t'uyt-roeyen Siel en lijven (2.Pet.2,3.)
Naer haer ouw'-tyranny', daer in als Draecx sy woeden. (Prov.6,16.)
Satans Ambassadeurs, die als t'blixem haer spoeden (4.Es.12,30.) (Apoc. 16,14)
Tot Gods grooten dachs crijgh', die Werelt t'saem te rucken (Psalm 2.)
In haer *Armageddon*: maer t'sal hen niet ghelucken. (Deut.32,32) (Apoc.12,12.) (Cantic.6,13)

- 31 Daer onder *Christi-steen* wy t'*Reusen Beelt* sien bucken (Daniel 2.)
Haer *Monarchy'* in stucken,, en verlopen haer daghen, (Apoc.11,15/ende 16,19.)
Als d'yer bedriegery en loose *Bilie-nucken*
Ontdekt sijn over al, palen ghestelt en laghen: (4.Es.11,38) (Psal.37,10.)
Daer haer *lock Tyrannicq* de Sotten alleen draghen (Apoc. 13,8.)
Die loghens behaghen,, t Vorsch-gequeeck der Sophisten (2.Cor.4,3.)
Meer toestaen, als Gods Woort: niet letten op sijn daghen (2.The.2,11) (Rom.1,25.)
Als d'Hijpocrijten plagen,, Libertijns, Atheisten, (Luc.3,7.)
Spotters-Epicuris en Adiaphoristen: (Mat.16,3.)
Die [...]chten de *Religy'*: een ding' slech[t], goet noch quaet, (2.Pet.3,3.)
(Naer t'vernuft, politijcq' ghevonden: Op dat wisten (...1, ende 2)
Menschen haer te voeghen tot eenicheyt en maet: (Psil.35,15.)
Holla: soo' niet *Sotten*: *God* maect een ander praet: (1.Cor.2,13.)
Als dat in *Sodoma Loths* Schoon-soons (spottend') vonden: (Rom.8,5.6.) (Psal.14,12.)
Daer sy, als pluymen licht, de Doode-zee nu gronden. (1.Pet.4,4.) (Gene.19,14) (2.Pet.2,5.)

- 32 [26] Aenschouwers siet doch nu: Wat volck te deser stonden
Haren Processy-gang' naer dese Kerck' vol swieren: (Sapi.14,15)
Eerstlijck s'*Pauws* Cortesaen Vrouw'-*Ceremony* vonden (4.Es.16,51)
Wert hier met Vrouw'-*Pronckery* verselt en haer Caemrieren (1.Tim.4.)
Gansen-Graviteyt, Bedroch en *Loos verciereren*, (2.Tim.3.)
Als die hem decken t'disch', t'volck tot sijn Kerck bewegen. (Iudae 16,19)
[27] Naer-volght d'Heer-*Prochiaen*, der heylighen dach te vieren,
Haer Fablen, Legenden te preken, *Gods-Woort* teghen: (Mat.7,15.) (2. Tim.4,3.)
Daerom van hem werdt hier d'wint-molenken ghedregen (Hese.13.)
D'welck hy t'gemeente slecht (tot spelen) stack inde handt, (Zach.10,2.)
En naer hen d'oor-jeucte, praete van breede wegghen, (Ephes.4,14.)
Als die doer d'Mis-offer, d'aenroep' van menich Sanct, (Ioan.10,1.)
D'oor-biecht, oock d'Wy-water vergeving' der sond' vant, (Ierem.2,8.)
Daerop stracx seyde *Amen*, den Coster, om een Worst, (Mat.15,9./13.14.)
Pekel-haring', Goet-bier, t'Kaesken-vett Smeer-borste. (Rom.16,18.)

- 33 **[29]** Ha hier comt nu de *Bruydt* (weerdte eenen sulcken *Vorste*
Met Ionck-heer *Drooge-Corste*, en *Pier-leur-faes* verselt, (Apoc.17.)
Soo statelijck pronckende met uytstekender borste, (Apoc.18,23)
Dat haer leydt-gesellen by nae wech druckt t'ghewelt; (Dan.11,36)
Als die haer laet staen voer in schoonheyt *Venus-beelt* (2. Thes.2,3.)
Wijt t'overtreffen daer haer ooghskens scheel beloncken
Die sy meynt trouwen haest, als voer gheen Weeuw' ghetelt,
Maer *Coningin* ghespelt,, doch slecht is haer Staets-proncken. (Apo.18,7./11.14.17.)
D'eerste Vrouw' *Dom-Clock*, ghescheurt als d'ander moncken,
[31] Heeft t'clepel hangende aen haere rechter sije,
Als die doer haer gheluydt plach t'wecken die nu roncken, (Ierem.3,14)
[30] En met den clocken-doop gecken als Sotternije.
By haer gaet Vrouw' *-Visch-vang*, stinckende als een pryde, (Hesech.47,9)
Aut-back weken drye,, mits *Pieters-nett'* verloren (Eseya 16,16)
Is, doer *Gods-Woorts* stroom sterc, en t'menschen-vang vercoren. (Mat.4,19.)
- 34 **[32]** Vrouw' *-Pitancy* Camuys volgt, grimmende van toren,
Renteloos, sonder coren,, en wijn, die van als plochte (Apoc.18,14)
Te hebben overvloedich, om haer kinders gheschoren
In lust t'onderhouden, omspringend', vrolijck, lochte,
Naer t'spreec-woordt genoeg oudt: So yemant goey-daeg sochte
Die werd' Paep oft Monick, Nonne oft bagijne:
Soo dat als een sulck Quant int Boordeel gherochte,
D'hour' gheen ander sochte,, d'Weef-ghetouw' was sijne.
[33] De leste Vrouw' *-Gans-oor*, maect een heel suere mijne,
Als die plach te sijne,, met t'beck altijt int natt, (Esai.28,7.)
En haer t'suypen soo vol van Sincte Franciscus wijne, (Sap.14,24.)
Dat sy in maenden negen weynich Coren-wercx att: (Apoc.18,17)
Maer nu ist Vrouw' *Droog-Becx*, doer den verloopen schatt, (Ierem.16,7)
[28] T'Vett' braesemken is op, men speelter opden roostere,
Spott, Logen, Ydelheyt, en sijn voortae gheen troostere. (2.Tim.3,9.)
- 35 Verre dat t'*Slapen-lang*, en *Luyicheyt* sijn oogstere
Van soo veel thienden groot als sy t'ontfangen plagen,
Diemen opt stoelken haer brocht t'huys: oock den Coostere,
Dyer Koe voerdeelich, helaes! wy nu dorr' sagen.
[34] Ghelijck hier t'Broerschap groot d'arm-bedelaers ghewagen,
Die te leven plagen,, Soo weeldich, dertel, wilt, (Philip.3,18.)
Datmen nau wist t'seggen: Oft sy opt hooft by vlagen,
[36] Oft haer voeten gingen? Soo veel gaf *Merten-milt*,
Daer van den Mantel nu: lae s'Peerts-huyt is ghevilt,
S'Pauws-Benedictie ghelt niet, die wat wilt vanghen (Apoca.18.)
Screeuw' luydt, t'Vorsch-boog grijp aen, met droncke-mans hant gestilt, (1.Re.18,37)
[35] Anders vangt hy geen wilt,, verlopen sijn d'uyr-wercx gangen:

Want God de Heer laet hem bespotten noch behangen (Galat.6,7.)
Met kindtse ydelheyt, noch payen met pouppen werck: (Esa.28,10.)
Als een *God des Ernstes*: die opt *Ghelooff'* slaet merck: (Mat.23,23)

- 36 **[38]** Daerom oock de WAERHEYT de *Logen* stelt haer perck (Ps.12. ende 36) (Ier.10,8.9.)
Doer *d'Evangelis-licht*, t'helsch'-*Duyster* compt ontdecken, (Rom.1,18.)
En u (die *God vercoor'*, doer sijn Genaed' en d'werck (Mat.8.12.)
Sijner *Barmherticheyt*) die in te sien, verwecken. (Ephes.1,4.)
Soo verr' als dan u oog' eenichsins mach recken: (2Tim.1,9.) (Acto.18,27.)
[37] Siet, verstaet en doer-grondt deess' dicke-*Duysterheden*
Doer t'*Ghelooff'* als Gods-gaeff, u Siel wilt verwecken, (Luc.10,34.)
En u lamp' doer haer licht, verstercken in claerheden: (4.Es.10,55)
Op dat ghy *Duysterheyt* wijckt in *Babels*-steden (2.Tes.2,4.)
En wandelt in het *Licht*, doer Gods Gheest u bereyt (Apoc.18.)
Liefd' en *Barmherticheyt* doer d'olie des *Vreden* (Epes.2,8.9.)
Sy uwer Lamp-lemmit-vlam-schijnsel-uytghebreydt. (Ps.119,105)
Niet volgt het *Gheblinde*, doer haer *Obstinaetheyt*, (Ioan.5,39.)
Verworpende *Gods-woordt*, verworpen insgelijcke (Acto.17,11.)
[39] Worden sy: *O grouwel!* wijckt sulck' daedt af-grysljcke. (Ioan. 12,35.)
(Ephes.5,8.) (Mich.6,8.9.) (1.Tim.1,5.) (Mat.6,36.) (1.Cor.13.) (Actor.2,3.) (2.Cor.4,4.)
(Hese.2,4.) (Hosae.4,15.) (Heb.3,7.) (1.Sam.15,23.) (2.Cor.13,5.)
(Iere.6,19, ende 19,3.) (Ioan.17,12.) (Lucae 18,8.) (Mat.24,46.)

P.D.K.²

² Abbreviation of the name Paulus de Kempnaer.